

Ohlédnutí za úspěchy CZ PRES

22.12.2022 - | Ministerstvo obrany ČR

Ruskou agresí vyvolaná válka na Ukrajině zásadně ovlivnila priority českého předsednictví i EU jako celku. Mnohé státy za posledních osm měsíců nejen zvýšily investice do obrany, ale změnily i přístup k bezpečnosti a obraně obecně. Svou roli v tomto směru sehrálo i české předsednictví v Radě EU (CZ PRES).

Ministerstvo obrany si zvolilo v rámci CZ PRES tři hlavní priority: posilování spolupráce EU-NATO, pomoc Ukrajině a implementaci Strategického kompasu – nové unijní strategie v oblasti bezpečnosti a obrany.

Pro naplňování těchto priorit resort Ministerstva obrany využil jednání na nejvyšší politické úrovni, stejně jako dalších konferencí a seminářů. Hlavní byla beze sporu zasedání ministrů obrany ve speciálním formátu Rady pro zahraniční věci (FAC Defence). Za období CZ PRES v tomto formátu proběhlo jedno formální a jedno neformální jednání. Účastnili se jich také představitelé NATO a OSN, stejně jako ukrajinský ministr obrany.

Českému předsednictví se podařilo v rámci bezpečnostní a obranné politiky EU dosáhnout mnoha významných úspěchů:

EU vojenská asistenční mise pro Ukrajinu

Zásadním krokem v rámci podpory Ukrajiny v jejím boji proti ruské agresí bylo rozhodnutí o spuštění unijní vojenské asistenční mise k výcviku ukrajinských vojáků ze 14. listopadu 2022. Jedná se o vůbec první vojenskou misi na podporu třetího státu, která je vedena na území EU. Politická shoda na možnosti vzniku této mise byla nalezena již na neformálním zasedání ministrů obrany v Praze koncem srpna. Cílem je v horizontu dvou let vycvičit okolo 15 000 ukrajinských vojáků, rozsahem se tedy jedná o jednu z největších misí EU. K tomuto úsilí aktivně přispívá i AČR.

Další dodávky vojenského a humanitárního materiálu na Ukrajinu

Klíčovou roli z hlediska pomoci Ukrajině sehrává Evropský mírový nástroj (EPF), který EU umožňuje dodávat vojenský smrtící materiál. Právě tento mimorozpočtový nástroj, i přes jeho původně odlišný účel, od počátku ruské agrese umožňuje schvalovat asistenční opatření pro Ukrajinu a zpětně členským státům proplácet velké množství dodaného vojenského materiálu. České předsednictví se (za společného úsilí MO a MZV) soustředilo na dosažení kompromisů v celé řadě otázek jako například navyšování finanční i materiální podpory pro Ukrajinu či nastavení mechanismu pro proplácení dodávek, které umožňovalo státům udržet nebo dokonce navýšit jejich podporu.

Rozšíření možnosti společného pořizování vojenského materiálu

Významným úspěchem CZ PRES bylo dosažení dohody na úrovni Rady na nařízení EDIRPA (podpora kolaborativního zadávání veřejných zakázek). Tato dohoda představuje první krok k rozšíření možnosti společného pořizování vojenského materiálu členskými státy EU, zejména v kontextu války na Ukrajině. Pracovní skupina Rady pod vedením zástupců Ministerstva obrany během českého předsednictví zahájila a dokončila vyjednávání s členskými státy o tomto nařízení, které podpoří evropskou obrannou technologickou a průmyslovou základnu a bude motivovat členské státy ke společným nákupům v kontextu urgentního doplňování skladů nezbytným vojenským materiálem. Tímto úspěchem české předsednictví rovněž přispělo k implementaci úkolů zadaných ve

Strategickém kompasu, který v březnu letošního roku zdůraznil potřebu překonat nedostatky ve společném pořizování.

Pokrok v oblasti hybridního působení

V souladu s naplňováním cílů Strategického kompasu se českému předsednictví podařilo také významně posílit odolnost EU v rámci čelení hybridnímu působení a dezinformacím. Během první poloviny července se českým diplomatům podařilo dokončit text závěrů Rady k zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování. Tyto závěry, které prokazují odhodlání EU posílit svou angažovanost v čelení této hrozbě na všech úrovních, v červenci schválila Rada EU. Po velmi dlouhých vyjednáváních se začátkem prosince také podařilo českým diplomatům nalézt konsenzus a schválit text implementačních vodítek k Rámci pro koordinovanou reakci EU na hybridní kampaně, díky čemuž se soubor hybridních nástrojů EU (tzv. Hybridní toolbox) stal operativním. EU tak nyní může na tento typ hrozeb koordinovaně a jednotně reagovat.

Silnější vztah EU-NATO

České předsednictví se významně podílelo na posilování spolupráce mezi EU a NATO. Jednou z hlavních priorit bylo zvýšit povědomí o aktivitách obou organizací mezi sebou s cílem usnadnit spolupráci a předcházet možným nedorozuměním. V rámci CZ PRES proto byli na jednání a různé konference vždy zváni zástupci NATO. Jako první předsednická země Česká republika na neformální bázi inovativně poskytovala informace neunijním spojencům v rámci NATO o vývoji na půdě EU v relevantních oblastech. CZ PRES také stále usiluje o podepsání třetí společné deklarace EU-NATO, která stanoví další praktické společné kroky v současném bezpečnostním prostředí.

Několika konkrétních úspěchů v tomto kontextu bylo dosaženo v oblasti vojenské mobility. Kromě zapojení Velké Británie do projektu vojenské mobility v rámci tzv. Stálé strukturované spolupráce (PESCO) došlo na základě úkolu ze Strategického kompasu také k vydání nového Akčního plánu, který bude tuto oblast dále rozvíjet. Vzhledem k důležitosti vojenské mobility pro obě organizace, zvedala ČR tuto problematiku aktivně za přispění zástupců EU i na půdě NATO.

„V šesti měsících českého předsednictví jsme s našimi unijními partnery dosáhli významných úspěchů: přijali jsme například nařízení EDIRPA rozšiřující možnost společných nákupů vojenské techniky, našli jsme shodu na tom, jak efektivně a koordinovaně čelit hybridním hrozbám a v neposlední řadě intenzivně pomáháme Ukrajině čelit barbarské ruské agresi. A současná bezpečnostní situace prokázala, jak životně důležité pro členské státy jsou EU a NATO, jejichž hlubší spolupráci Česká republika prosazovala a prosazuje,“ sdělila ministryně obrany Jana Černochová.

<https://mocr.army.cz/eu/eu/ak/ohlednuti-za-uspechy-cz-pres-241278>